

ISSN 2307-2318

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЕКОНОМІКА
І ОРГАНІЗАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ**

**EKONOMIKA
I ORGANIZATSIYA
UPRAVLINNIA**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано у 2007 р.

Випуск №4 (24) • 2016

Вінниця • 2016

ЕКОНОМІКА і ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано у 2007 р.

Випуск № 4 (24) • 2016

Вінниця • 2016

УДК 338.24(045)

З а с н о в н и к : Донецький національний університет, Економічний факультет

В и д а в е ц ь : Донецький національний університет, Економічний факультет

Друкується за рішенням Вченої ради Донецького національного університету (протокол № 12 від 30 вересня 2016р.)

В збірнику розміщені статті, в яких розглядаються актуальні питання економіки та організації управління, міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності, організації грошово-кредитної політики та управління фінансами, регіонального та корпоративного управління.

Наведені в збірнику статті будуть корисними для науковців, фахівців-практиків у сфері економіки та управління, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів.

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я :

Шаульська Лариса Володимирівна – д.е.н. професор, декан економічного факультету Донецького національного університету (м. Вінниця) – головний редактор;

Болгов Владислав Євгенович – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства Донецького національного університету (м. Вінниця) - відповідальний секретар;

Амоша Олександр Іванович – д.е.н., професор, академік НАН України, директор Інституту економіки промисловості НАН України;

Білопольський Микола Григорович – д.е.н., професор, віце-президент академії економічних наук України, завідувач кафедри обліку і аудиту Приазовського державного технічного університету;

Брич Василь Ярославович – д.е.н., професор, з науково-педагогічної роботи Тернопільського національного технічного університету;

Дороніна Ольга Анатоліївна – д.е.н., професор кафедри управління персоналом та економіки праці Донецького національного університету (м. Вінниця);

Левченко Олександр Миколайович – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Кіровоградського національного технічного університету;

Лісогор Лариса Сергіївна – д.е.н., професор, завідувач відділу соціальних проблем ринку праці Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України;

Орехова Тетяна Вікторівна – д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Донецького національного університету (м. Вінниця);

Сидорова Антоніна Василівна - д.е.н., професор, академік академії економічних наук України, завідувач кафедри економічної статистики Донецького національного університету (м. Вінниця);

Ушенко Наталя Валентинівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту і туризму Бердянського університету менеджменту і бізнесу;

Хаджинов Ілля Васильович – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Донецького національного університету (м. Вінниця);

Білан Юрій – PhD, викладач в університеті м. Щецин, Польща;

S. Narayanan – PhD, Нью-Йорк університет, Школа Бізнесу Штерн.

M. Soltes – PhD, декан факультету економіки Технічного університету, м. Кошице, Словаччина.

A. Moscardini – PhD, професор університету Northumbria, м. Нью Касл, Велика Британія.

Збірник наукових праць засновано у 2007 р., свідоцтво КВ № 12998-1882Р.

Збірник наукових праць внесено до переліку наукових фахових видань України з економічних наук постановою президії ВАК України № 1-05/6 від 14.07.2007 р. (Бюлетень ВАК України № 7, 2007 р.) і перереєстровано постановою президії ВАК України № 1-05/5 від 18.11.2009 р. (Бюлетень ВАК України № 12, 2009 р.), наказом Міністерства освіти і науки України № 241 від 09.03.2016 р.

Періодичність видання: 4 рази на рік.

Адреса редакції: 21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21
тел. (095-308-34-80)
e-mail: ecom-an-period.div@donnu.edu.ua
Електронна копія журналу в Національній бібліотеці ім. В.І. Вернадського:
http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Eiou/index.html

З М І С Т

Zahariev A., Kolev N.	
THE RECOVERY FACTORS AND THE “GOLD ANCHOR” – SEE AND BSEC COUNTRIES COMPARATIVE ANALYSES AND EVALUATION (2006 – 2015).....	11
Zaharieva G.	
THE RELATIONSHIP BETWEEN EXPORT STRUCTURE AND ECONOMIC DEVELOPMENT: THE BULGARIAN CASE	21
Анісімов А.Є., Макогон Ю.В., Пахомова О.А.	
НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДО РАЙОНУ ПОЛІССЯ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	28
Анисимов А.Е., Макогон Ю.В., Пахомова О.А.	
НАПРАВЛЕНИЯ ОПТИМИЗАЦИИ РАЗВИТИЯ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЙОН ПОЛЕСЬЕ КИЕВСКОЙ ОБЛАСТИ	
Anisimov A., Makogon Y., Pakhomova O.	
DIRECTIONS OF DEVELOPMENT AND INVESTMENT OPTIMIZATION IN POLISSYA DISTRICT (KYIV REGION)	
Алескерова Ю.В., Тодосійчук В.Л.	
ФІСКАЛЬНІ МУЛЬТИПЛІКАТОРИ В УКРАЇНІ	36
Алескерова Ю.В., Тодосійчук В.Л.	
ФИСКАЛЬНЫЕ МУЛЬТИПЛИКАТОРЫ В УКРАИНЕ	
Aleskerova Y., Todosiychuk V.	
FISCAL MULTIPLIERS IN UKRAINE	
Бритченко І.Г., Стойка В.С.	
СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ФІНАНСОВИХ КРИЗ	43
Бритченко І.Г., Стойка В.С.	
СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ ПОД ВЛИЯНИЕМ ФИНАНСОВЫХ КРИЗИСОВ	
Britchenko I., Stoika V.	
THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE UNDER THE INFLUENCE OF FINANCIAL CRISES	
Гриценко С.І.	
РЕАЛІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	54
Гриценко С.І.	
РЕАЛИИ И ВОЗМОЖНОСТИ СТАНОВЛЕНИЯ ИНДУСТРИАЛЬНЫХ ПАРКОВ В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ	
Gritsenko S.	
REALITIES AND POSSIBILITIES OF BECOMING OF INDUSTRIAL PARKS ARE IN CONTEXT OF PROVIDING OF STEADY DEVELOPMENT OF UKRAINE	
Козловський С.В., Жураківський Є.С.	
ІННОВАЦІЙНА ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	64
Козловский С.В., Жураковский Е.С.	
ИННОВАЦИОННАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА ОБЕСПЕЧЕНИЕ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ АГРАРНОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ	

Kozlovskiy S., Zhurakivskiy E.
 INNOVATIVE PUBLIC POLICY ENSURING REGIONAL
 ECONOMIC SECURITY AGRICULTURAL
 SECTOR OF UKRAINE

Корж Н.В.

**ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ: ПОЛІТИКА, ПРОБЛЕМИ, МЕХАНІЗМИ
 (НА ПРИКЛАДІ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ).....74**

Корж Н.В.
 ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ: ПОЛИТИКА, ПРОБЛЕМЫ,
 МЕХАНИЗМЫ (НА ПРИМЕРЕ ВИННИЦКОГО РЕГИОНА)
 Korzh N.
 INVESTMENT ATTRACTION: POLICY, PROBLEMS, MECHANISMS
 (THE EXAMPLE OF THE VINNITSA REGION)

Мельникова М.В.

**ВИБІР СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ В ПРОЕКТАХ
 РОЗВИТКУ МІСЬКИХ АГЛОМЕРАЦІЙ.....85**

Мельникова М.В.
 ВЫБОР СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ РЕСУРСАМИ
 В ПРОЕКТАХ РАЗВИТИЯ ГОРОДСКИХ АГЛОМЕРАЦИЙ
 Melnikova M. V.
 CHOOSING THE STRATEGY FOR MANAGING RESOURCES
 IN PROJECTS ON URBAN AGGLOMERATIONS DEVELOPMENT

Мозговий О.М., Мусієць Б.Р.

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРНО-ГРОШОВИХ ВІДНОСИН:
 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ.....92**

Мозговой О. Н., Мусиец Б.Р.
 ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ТОВАРНО-ДЕНЕЖНЫХ
 ОТНОШЕНИЙ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ
 Mozgovyi O.M., Musiiets B.R.
 STATE REGULATION OF COMMODITY–MONEY RELATIONS :
 THEORETICAL BASIS

Сидорова А.В.

**СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТУРИЗМУ НА ОСНОВІ
 В'ЇЗНОГО ТА ВИЇЗНОГО ТУРИСТСЬКИХ ПОТОКІВ100**

Сидорова А.В.
 СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ТУРИЗМА НА ОСНОВЕ
 ВЪЕЗДНОГО И ВЫЕЗДНОГО ТУРИСТИЧЕСКИХ ПОТОКОВ
 Sidorova A.
 STATISTICAL ANALYSIS OF TOURISM BASED
 INBOUND AND OUTBOUND TOURIST FLOWS

Ситник Л.С.

**СВІТОВІ МОДЕЛІ АНТИКРИЗОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
 НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ107**

Сытник Л.С.
 МИРОВЫЕ МОДЕЛИ АНТИКРИЗИСНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ
 НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ
 Sytnyk L.
 WORLD'S CRISIS MANAGEMENT MODEL OF
 THE NATIONAL ECONOMY

Фролова Т.О., Луцишин З.О.

**БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН
 ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ112**

Фролова Т.А., Луцишин З.О.
 БАНКОВСКИЙ СЕКТОР УКРАИНЫ: СОВРЕМЕННОЕ
 СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
 T. Frolova, Z. Lutsyshyn
 UKRAINE'S BANKING SECTOR: CURRENT STATE
 AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Харазішвілі Ю.М., Ляшенко В. І.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ З ПОЗИЦІЙ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 125

Харазішвили Ю.М., Ляшенко В.И.
 КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ СТРАТЕГИЙ УСТОЙЧИВОГО
 РАЗВИТИЯ РЕГИОНОВ С ПОЗИЦИЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ
 БЕЗОПАСНОСТИ
 Harazishvili Y., Lyashenko V.
 CONCEPTUAL FRAMEWORK OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT
 STRATEGIES REGIONS FROM THE PERSPECTIVE OF ECONOMIC
 SECURITY

Волкова В.В.
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ 136

Волкова В.В.
 МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО
 РЕГУЛИРОВАНИЯ СТРАХОВОГО РЫНКА УКРАИНЫ
 Volkova V.
 METHODOICAL ASPECTS OF STATE REGULATION
 OF THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE

Волкова Н.І.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ
КРЕДИТУВАННЯ СПОЖИВЧИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 143

Волкова Н.И.
 КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ
 КРЕДИТОВАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ НУЖД НАСЕЛЕНИЯ
 Volkova N.
 CONCEPTUAL APPROACHES FOR IMPROVING CONSUMER
 CREDIT NEEDS PEOPLE

Градобоєва Є.С.
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
ВЕЛИКИХ МІСТ І АГЛОМЕРАЦІЙ: ТАРИФНИЙ АСПЕКТ 153

Градобоєва Е.С.
 ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ
 ПРЕДПРИЯТИЙ ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА
 КРУПНЫХ ГОРОДОВ И АГЛОМЕРАЦИЙ: ТАРИФНЫЙ АСПЕКТ
 Gradoboieva Ye.
 INCREASING THE EFFICIENCY OF MANAGEMENT
 OF ENTERPRISES OF THE HOUSING AND COMMUNAL
 SECTOR IN LARGE CITIES AND AGGLOMERATIONS: TARIFF ASPECT

Дутова Н.В., Євсюкова В.В.
АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ: ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ
НОВОВВЕДЕНЬ ДО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 163

Дутова Н.В., Евсюкова В.В.

АДМИНИСТРИРОВАНИЕ НДС: ПРОБЛЕМЫ ВНЕДРЕНИЯ
НОВОВВЕДЕНИЙ В НАЛОГОВЫЙ КОДЕКС УКРАИНЫ

Dutova N., Evsyukova V.

VAT ADMINISTRATION: ISSUES IN INTRODUCING
INNOVATIONS TO THE TAX CODE OF UKRAINE

Скель Г.В.

ОБГРУНТУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ

ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ171

Екель А.В.

ОБОСНОВАНИЕ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ОСНОВ

ЭКОЛОГОБЕЗОПАСНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЛИ

Iekel G.

THE FOUNDATION OF THEORETICAL BASES OF
ECOLOGICALLY SAFE LAND USE

Іванов С.М., Савостьяненко М.В.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

ПРОЕКТІВ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....179

Іванов С.Н., Савостьяненко М.В.

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ В УКРАИНЕ

ПРОЕКТОВ МЕЖДУНАРОДНЫХ ФИНАНСОВЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

Ivanov S., Savostyanenko M.

IMPROVING THE EFFICIENCY OF THE PROJECTS OF

INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS' IMPLEMENTATION
IN UKRAINE

Карпова Т.С.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ192

Карпова Т.С.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО

БИЗНЕСА СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЫ В УКРАИНЕ

Karпова T.

MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE SMALL

BUSINESS OF SOCIAL SPHERE IN UKRAINE

Колеснік І.М.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ НА

ЗАСАДАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА201

Колеснік І.Н.

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ МОРСКИХ ПОРТОВ УКРАИНЫ НА

ПРИНЦИПАХ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Kolesnik I.

FEATURES OF SEA PORTS OF UKRAINE ON THE PRINCIPLES

OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

Кравченко В.М.

МАСШТАБОВАНІСТЬ СИСТЕМ ОПЕРАЦІЙ І СТІЙКІСТЬ ЛАНЦЮГА

ПОСТАВОК ЯК ШЛЯХ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ

У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....209

Кравченко В.М.

МАСШТАБИРУЕМОСТЬ СИСТЕМ ОПЕРАЦИЙ И УСТОЙЧИВОСТЬ

ЦЕПИ ПОСТАВОК КАК ПУТЬ К РЕШЕНИЮ ПРОБЛЕМ

В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

- Kravchenko V.
SCALABILITY OF OPERATIONS AND STABILITY SUPPLY CHAIN
AS A WAY TO SOLVE PROBLEMS IN THE ENTERPRISE
- Подунай В.В.**
**АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ** 221
- Подунай В.В.
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ ИННОВАЦИОННОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОГО КРИЗИСА
Podunay V.
ANALYSIS OF THE INTERNATIONAL INNOVATION ACTIVITY
IN GLOBAL CRISIS
- Поліщук О.Т., Поліщук О.А.**
**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРУ
ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГІЇ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ** 229
- Полищук Е.Т., Полищук А.А.
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ СОЗДАНИЕ КЛАСТЕРОВ
ВОЗОБНОВЛЯЕМОЙ ЭНЕРГИИ ВИННИЦКОГО РЕГИОНА
Polishchuk O., Polishchuk O.
CONCEPTUAL BASES CLUSTER OF RENEWABLE ENERGY
VINNITSA REGION
- Самойлик Ю.В.**
**ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ** 237
- Самойлик Ю.В.
ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВЫМ РАЗВИТИЕМ
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ
В ГЛОБАЛЬНОЙ СРЕДЕ
Samoilyk Yu.
GOVERNANCE FEATURES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF
AGRICULTURAL ENTERPRISES IN THE GLOBAL ENVIRONMENT
- Саркісян Л. Г., Іщук Ю.А.**
**ОСОБЛИВОСТІ РОЗШИРЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ
ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ** 245
- Саркисян Л. Г., Ищук Ю.А.
ОСОБЕННОСТИ РАСШИРЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ
СВЯЗЕЙ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ
Sarkisyan L., Ishchuk Yu.
FEATURES OF UKRAINE FOREIGN ECONOMIC RELATIONS
IN THE GLOBALIZATION CONTEXT
- Сахно Л.А.**
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗЕМЕЛЬНОГО АУДИТУ 254
- Сахно Л.А.
СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ЗЕМЕЛЬНОГО АУДИТА
Sakhno L.
MODERN ASPECTS OF LAND AUDIT
- Фірсова Н.В.**
**ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ
ТОРГІВЛІ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ** 262
- Фирсова Н.В.
ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА РАСХОДОВ ПРЕДПРИЯТИЙ РОЗНИЧНОЙ
ТОРГОВЛИ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ КООПЕРАЦИИ УКРАИНЫ

Firsova N.
 FEATURES OF COST ACCOUNTING RETAIL
 TRADE CONSUMER COOPERATIVES IN UKRAINE

Янчук Т.В.

**ЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
 ТЕХНОЛОГІЙ У ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ269**

Янчук Т.В.
 ЗНАЧЕНИЕ МЕХАНИЗМА ВНЕДРЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ
 ТЕХНОЛОГИЙ В ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ
 Yanchuk T.
 VALUE MECHANISM IMPLEMENTATION OF IT IN BUSINESS
 ENTERPRISES

Алексич К.О.

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
 В УМОВАХ ТЕРИТОРІЙ ПРІОРИТЕТНОГО РОЗВИТКУ277**

Алексич К.А.
 ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СУБЪЕКТОВ
 ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ТЕРРИТОРИЙ
 ПРИОРИТЕТНОГО РАЗВИТИЯ
 Aleksych K.
 FUNCTIONING FEATURES OF ECONOMIC ENTITIES IN TERMS
 OF PRIORITY DEVELOPMENT TERRITORIES

Лаврів І.М.

**МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
 АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ288**

Лаврив И.М.
 МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА
 АГРАРНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ
 Lavriv I.
 METHOD OF RESEARCH OF AGRICULTURAL EXPORT
 CAPACITY OF ENTERPRISES

Беспалый В.В.

**МОДЕЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ
 ЯК ЕТАП ПІДГОТОВКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО
 САМОВРЯДУВАННЯ.....295**

В.В. Беспалый
 МОДЕЛИРОВАНИЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛЬНЫХ
 ЕДИНИЦ КАК ЭТАП ПОДГОТОВКИ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ
 МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ
 V. Bospaly
 MODELLING OF ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL UNITS
 AS A STAGE IN PREPARING FOR THE DECENTRALIZATION
 OF THE LOCAL GOVERNMENT

Богачов О.С.

**МОТИВИ ТА ШЛЯХИ ОБ'ЄДНАННЯ ЗУСИЛЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ
 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ304**

Богачев А.С.
 МОТИВЫ И ПУТИ ОБЪЕДИНЕНИЯ УСИЛИЙ ПРЕДПРИЯТИЙ
 СФЕРЫ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ УСЛУГ
 Bogachov O.
 MOTIVES AND WAYS OF JOINING EFFORTS OF ENTERPRISES
 IN THE SPHERE OF INFORMATION AND COMMUNICATION SERVICES

Ганкіна М.С.	
СОЦІАЛЬНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	312
Ганкіна М. С.	
СОЦИАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ	
МЕЖДУНАРОДНОГО ТУРИЗМА	
Gankina M.	
SOCIAL BASES OF ACTIVITY OF INTERNATIONAL	
TOURISM ENTERPRISES	
Грінченко О.В.	
ГЛОБАЛЬНІ ВИРОБНИЧІ СИСТЕМИ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	323
Грінченко Е.В.	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ СИСТЕМЫ В	
МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	
Grinchenko O.	
GLOBAL PRODUCTION SYSTEM IN THE GLOBAL ECONOMY	
Коровий Я.В.	
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ РИНКУ	
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ	
ПРОДУКЦІЇ.....	329
Коровий Я.В.	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ВЫЗОВЫ РАЗВИТИЮ РЫНКА	
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ	
Koroviy Ya.	
GLOBAL CHALLENGES MARKET DEVELOPMENT OF	
AGRICULTURAL PRODUCTION	
Косицький К.В.	
ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ	
ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ ПРОМИСЛОВОГО ХОЛДИНГУ	337
Косицький К.В.	
ФОРМИРОВАНИЕ КОНЦЕПЦИИ УПРАВЛЕНИЯ НАЛОГОВЫМИ	
ОБЯЗАТЕЛЬСТВАМИ ПРОМЫШЛЕННОГО ХОЛДИНГА	
Kosytskyi K.	
DEVELOPING THE CONCEPT OF TAX IABILITIES MANAGEMENT	
FOR THE INDUSTRIAL HOLDING	
Крижановська Н.П.	
ГОЛОВНІ СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО	
УПРАВЛІННЯ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ	
ПІДПРИЄМСТВАХ.....	344
Крижановская Н.П.	
ОСНОВНЫЕ СОСТАВЛЯЮЩИЕ ЦЕННОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО	
УПРАВЛЕНИЯ И ИХ ОСОБЕННОСТИ В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОМ	
ПРЕДПРИЯТИИ	
Krizhanovska N.P.	
THE MAIN ELEMENTS OF VALUE-BASED MANAGEMENT AND ITS	
FEATURES IN AGRICULTURAL ENTERPRISES	
Сініцин О. О.	
ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ КОРПОРАЦІЙ ЗА	
КРИТЕРІЯМИ ВАРТІСТІ КАПІТАЛУ, РІВНЕМ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ	
ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВОГО ЛЕВЕРИДЖУ	352
Синицын А. О.	
ОПТИМИЗАЦИЯ СТРУКТУРЫ КАПИТАЛА КОРПОРАЦИИ ПО	
КРИТЕРИЯМ СТОИМОСТИ КАПИТАЛА, УРОВНЯ ФИНАНСОВЫХ	
РИСКОВ И РЕНТАБЕЛЬНОСТИ НА ОСНОВЕ ФИНАНСОВОГО	
ЛЕВЕРИДЖА	

Sinitsyn O.

OPTIMIZING OF CORPORATE CAPITAL STRUCTURE BY COST OF CAPITAL, LEVEL OF FINANCIAL RISK AND RETURN ON CAPITAL BASED ON FINANCIAL LEVERAGE

Тертичний Я. С.

ДЕТЕРМІНАНТИ ВПЛИВУ ЦИФРОВОГО БІЗНЕСУ НА ГЛОБАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК363

Тертичный Я. С.

ДЕТЕРМИНАНТЫ ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОГО БИЗНЕСА НА ГЛОБАЛЬНОЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ

Tertychnyi Ya.

DETERMINANTS OF DIGITAL BUSINESS INFLUENCE ON GLOBAL ECONOMIC DEVELOPMENT

Швецова Н.Є.

МЕХАНІЗМИ АНТИЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ НА МАКРО- ТА МЕГА РІВНЯХ369

Швецова Н.Е.

МЕХАНИЗМЫ АНТИЦИКЛИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ СИСТЕМ НА МАКРО- И МЕГА УРОВНЯХ

Shvecova N.

COUNTERCYCLICAL MECHANISMS OF ECONOMIC REGULATION AT THE MACRO AND MEGA LEVELS

Шевченко Ю.А.

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДО КРАЇНИ381

Шевченко Ю.А.

ВЛИЯНИЕ ФИНАНСОВОГО КРИЗИСА НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТРАНУ

Shevchenko Yu.

IMPACT OF FINANCIAL CRISIS ON ATTRACTING FOREIGN INVESTMENT IN THE COUNTRY

Щербатюк В.В.

СУТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ390

Щербатюк В.В.

СУТЬ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАК ЭКОНОМИЧЕСКОЙ КАТЕГОРИИ

Shcherbatyuk V.

THE ESSENCE OF EFFICIENCY AS AN ECONOMIC CATEGORY

Bahliuk Y.

DIVERSIFICATION OF ENTERPRISE AS METHOD OF PATTERN PRODUCTION OPTIMIZATION396

Якименко К.П.

МОТИВАЦІЯ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ 406

Якименко К.П.

МОТИВАЦИЯ КАК МЕТОД ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРУДА В ОРГАНАХ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ В УКРАИНЕ

Yakimenko K.P.

MOTIVATION AS A METHOD OF INCREASING THE LABOR EFFICIENCY IN GOVERNMENT AGENCIES IN UKRAINE

O.Fedortsova

THE ASPECT OF FOREIGN INVESTMENTS OF VINNYTSYA REGION IN UP-TO-DATE ECONOMICAL SITUATION 412

УДК 336.71

О.Т. Поліщук, кандидат економічних наук, доцент, кафедра обліку, аналізу і аудиту Донецького національного університету

О.А. Поліщук, кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГІЇ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ

В статті розглянуто особливості формування кластерів, надано пропозиції щодо формування енергетичного кластеру у Вінницькому регіоні під назвою «Вінницький енергетичний центр». Визначено особливості енергетичного кластеру, обґрунтовано його переваги та недоліки, запропоновано структуру та учасників, вказано основні види діяльності, надані пропозиції щодо шляхи стратегічного розвитку.

Ключові слова. Кластери, енергетичний кластер, енергетика, відновлювальна енергетика.

Рис. 1, Літ. 11

Е.Т. Полищук, А.А. Полищук

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ СОЗДАНИЕ КЛАСТЕРОВ ВОЗОБНОВЛЯЕМОЙ ЭНЕРГИИ ВИННИЦКОГО РЕГИОНА

В статье рассмотрены особенности формирования кластеров, даны предложения по формированию энергетического кластера в Винницком регионе под названием «Винницкий энергетический центр». Определены особенности энергетического кластера, обоснованно его преимущества и недостатки, предложена структура и участников, указаны основные виды деятельности, представлены предложения по пути стратегического развития.

Ключевые слова. Кластеры, энергетический кластер, энергетика, возобновляемая энергетика

Olena Polishchuk, Oleksandr Polishchuk

CONCEPTUAL BASES CLUSTER OF RENEWABLE ENERGY VINNITSA REGION

In article features of formation of clusters, given the proposals for the formation of energy cluster in Vinnitsa region named "Vinnitsa energy center". The features of the energy cluster proved it's advantages and disadvantages of the proposed structure and participants indicated main activities provided suggestions on ways of strategic development.

Keywords. Clusters, cluster energy, energy, renewable energy

Постановка проблеми у загальному вигляді. Економіка країн Євросоюзу, що формуються на основі кластерів представляє собою модель конкурентоздатної та інвестиційно-привабливої економіки, що забезпечує високий рівень життя населення. Кластери на сьогоднішній день вважаються однією з найефективніших форм організації інвестиційно-інноваційних процесів, а також являються дієвою формою розвитку як окремого регіону, так і країни в цілому.

Кластери являються фундаментом інноваційної економіки і формою ведення господарської діяльності, значення якого постійно зростає, прикладом чого є використання концепції кластерів в розвитку поновлюваної енергетики в Польщі. Їх багаторівнева структура дозволяє вести постійні роботи дослідження, реалізовувати найбільш складні проекти, в тому числі міжнародні, підтримувати конкурентоспроможність підприємств, захищати їх інтереси.

Однією із основних причин актуальності кластерів в Україні являється світова глобалізація та реструктуризація економіки, зростання конкурентоспроможності, можливості виходу на зовнішні ринки, партнерська співпраця з інвесторами та фондами, залучення інвестицій тощо. Діяльність кластерів може залежить як від

окремої сфери, так і може поєднувати кілька галузей.

На сьогодні найбільш проблемною сферою, яка потребує нагального реформування – це енергетика. Вирішення енергетичних питань являється одним з ключових завдань, які стоять перед українською економікою. Це завдання має бути реалізоване не тільки поодинокими, найбільшими енергоємними підприємствами, але також через дрібних споживачів, тобто населення, соціальні об'єкти та інші. Даний процес не має залишати осторонь навчальні та наукові заклади, які забезпечують теоретичні та практичні знання, а особливо повинен залучати до співпраці місцеве самоврядування, яке має сприяти та створювати юридичні і організаційні умови для функціонування малих і середніх підприємств енергетичної та споріднених галузей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій з проблеми, що розглядається.

Основними дослідниками кластерних формувань являють як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, практики та науковці. До них можна віднести: О. Богма, М. Войнаренко, П. Гайдуцький, Ю. Ковальова, М. Маршалл, М. Портер, А. Череп, К. Шумпетер та інші. Авторами опубліковано ряд праць, в яких описано необхідність кластерів, обґрунтовано основні принципи їх функціонування, можливості та перспективи таких утворень. Вчені вказують про різноманітність таких формувань як по регіонах, так і в країні в цілому.

Визначення окремих питань, що не вирішені в обраній для дослідження проблемі. Віддаючи належне напрацюванням вчених-практиків щодо згаданої проблематики, вважаємо, що в їх працях не достатньої висвітлені питання впровадження, функціонування та можливостей саме енергетичного кластеру у Вінницькому регіоні.

Формування цілей статті. Основною метою обраного дослідження є визначення ролі різних інституцій у формування енергетичного кластеру Вінниччини задля ефективного розвитку регіону у сфері енергетики. Досягнення поставленої мети можливе через послідовність вирішення наступних завдань:

- аналіз проблем та обґрунтування доцільності формування енергетичного кластеру у Вінницькому регіоні;
- вивчення сутності кластерів, їх необхідності;
- визначення основних концепцій кластеру, його структури, налагодження партнерських відносин;
- обґрунтування необхідності стратегічного розвитку енергетичного кластеру у галузі відновлювальних джерел енергії (ВДЕ).

Виклад основного матеріалу. В Україні основним енергоносієм на сьогодні залишається природний газ - 43% загального енергоспоживання або більше 75% виробленої теплової енергії. Внесок відновлюваних джерел енергії становить менше 2%. Не зважаючи на те, що альтернативна енергетика є однією з найпривабливіших галузей для інвестування, на сьогоднішній день генерація електроенергії з відновлювальних джерел в Україні знаходиться на стадії становлення.

Вінницька область є однією з найбільших аграрних областей України. В даний час область має надлишки електрогенеруючих потужностей, великий відсоток газифікованого житлового сектору і комунального теплогосподарства. Тому область в основному зорієнтована на постачання паливних ресурсів із інших регіонів України. В той же час, власні енергоресурси області якими є біопаливо, відходи переробки деревини, енергія малих рік, променева енергія Сонця використовуються не достатньо.

Основними споживачами вагової частки енергетичних ресурсів є житлово-комунальний сектор та населення. У цій сфері існує низка проблем, які характерні для більшості населених пунктів:

- основне та допоміжне обладнання котелень практично вичерпало всі допустимі терміни експлуатації (термін експлуатації понад 57% котелень перевищує 20 років);

- низька надійність теплових мереж, вичерпаний ресурс теплоізоляції, що обумовлює великі втрати тепла (до 30%), суттєві економічні збитки внаслідок частих аварій та значних обсягів ремонтних робіт;

- не виконуються вимоги нормативно-правових актів щодо обліку теплової енергії при її виробництві, транспортуванні та споживанні;

- практична відсутність використання альтернативних джерел енергії;

- практична відсутність коштів в місцевих бюджетах для реконструкції комунальної теплоенергетики

- серйозною проблемою в населених пунктах є некероване відключення споживачів від централізованої системи тепlopостачання та перехід на індивідуальне (поквартирне) опалення, що призводить до «розбалансування» теплових мереж та «перевантаження» місцевих газових мереж, що в свою чергу, призводить до значних втрат паливо-енергетичних ресурсів та збитків, особливо в нинішніх умовах зростання цін на енергоносії, зокрема на природний газ.

Відсутність схем тепlopостачання призводить до неможливості розробки регіональних програм модернізації комунальної теплоенергетики, неможливості оптимізації структури споживання енергоносіїв.

В цілому кризова ситуація, яка склалася у сфері енергетики потребує негайного вирішення, а сама галузь - реформування із залученням новітніх методів та методик, а також форм співпраці. Вбачаємо один із способів вирішення проблеми – це об'єднання спільних зусиль та створення кластеру, із чіткою стратегією, комплексною методикою та сформованою дорожньою картою подолання енергетичної кризи та залучення альтернативних джерел енергетики. Зазначене вказує на методологію кластерного формування та його функціонування.

В перекладі з англійської мови «cluster» переводиться як гроно, букет, щітка, або як група, скупчення, зосередження (наприклад, людей, предметів), або як бджолиний рій, а в буквальному розумінні – «зростати разом». Кластер – це також, крім всього іншого, і математичний термін, що позначає фізично близьке розташування логічно пов'язаних об'єктів у межах однієї області. Подібне значення вкладається і в економічний зміст (визначення, поняття) цього слова [1].

Кластерна концепція не відразу одержала визнання серед ділових кіл і громадськості. Поступово, показуючи приклади ефективності впровадження нових технологій й інноваційних ідей, вона привертала до себе увагу керівників окремих регіонів і підприємств. На практиці багато кластерів виникали й розвивалися природним шляхом, нерідко обганяючи теоретичні розробки в цьому напрямку. На жаль, ще й сьогодні світова наука й практика далека від вирішення багатьох питань функціонування кластерних об'єднань в організаційному, юридичному, фінансовому й виробничому аспектах. Але, не дивлячись на це, у світі створені і успішно функціонують тисячі кластерів у різних галузях промисловості та сфері послуг [2].

Ґрунтовними дослідженнями у сфері кластерних концепцій та основоположником кластерної теорії вважається М. Портер, який згідно визначив сутність кластерів та розглядає їх як:

- це двигун економічного зростання національної та регіональної економіки, оскільки конкурентоспроможність кластерів прямопропорційно впливає на макропоказники;

- вони визначають фундаментальні завдання в національних та регіональних умовах ведення бізнесу, оскільки впливають на природу конкуренції;

- вони забезпечують нові тенденції економічних взаємовідносин, що ґрунтуються на консолідації усіх суб'єктів господарювання, включаючи органи державної влади [3].

Войнаренко М.П. під кластером розуміє географічно локалізована сукупність виробничо-активних суб'єктів економічної діяльності з мотивованими та стійкими

коопераційними відносинами [2]. Кластер - це територіально-галузеве добровільне об'єднання підприємств, які тісно співробітничать із науковими установами та органами місцевої влади з метою підвищення конкурентоздатності власної продукції та економічного зростання регіону [4,5]. Узагальнюючи визначення сутності кластеру, можна зробити висновок, що вони є організаційною формою співпраці всіх зацікавлених сторін задля досягнення конкурентних переваг в умовах глобалізації економіки. Виходячи із зазначеного можна вказати на основні риси кластеру:

- географічна концентрація - більшість членів кластеру сприяє поширенню інновацій, співпраці, а також започаткуванню і підтримці контактів між партнерами;
- коопетиція – одночасна співпраця конкуренція дозволяє досягати членам кластеру ефективна синергії та зміцнює їхній інноваційний потенціал;
- секторна концентрація – учасники кластеру часто походять з одного або декількох споріднених секторів.

За своєю суттю кластери є основою економічного розвитку регіону та держави шляхом здійснення інвестицій, адже, виходячи із теоретичних концепцій дозволяють:

- розширити ринки збуту за рахунок уніфікації вимог в контексті кластера в цілому;
- збільшити коло споживачів та клієнтів за рахунок розвинених учасників кластера;
- підвищити рівень зайнятості населення;
- наростити потужність за рахунок економічної підтримки з боку органів державної влади [6].

На сьогодні, основами для формування кластерної політики є рекомендації Європейської Комісії «Стратегія ЄС Європа 2020», а також закордонного досвіду. Програми кластерів успішно були реалізовані у таких країнах як Швеція, Німеччина, Франція та Угорщина, які передбачали вибір ключових вітчизняних кластерів з високим конкурентоспроможним потенціалом на міжнародному рівні, тобто застосували концепцію розумної спеціалізації. Саме концепція розумної спеціалізації «smart specialisation) передбачає, що кожна країна і регіон повинні концентрувати зусилля і засоби на визначеній, невеликій кількості пріоритетів чи також економічних спеціалізація з вагомим інноваційним потенціалом, у яких є компетенції і ресурси та можуть досягнути досконалості і конкурентності у глобальному масштабі.

Кластер утворює мережу господарських суб'єктів, які мають спільний або схожий напрямок розвитку. Вагомими відносинами, що проявляються між суб'єктами є кооперація, тобто тісна співпраця, яка надає можливість різносторонньо надати шляхи вирішення та удосконалення обраної кластером галузі відповідного регіону.

Реформуючи проблемну сферу енергетики Вінниччини та України в цілому, доцільно застосувати кластерні формування, членами якого будуть не тільки учасники бізнесу області, а й науковці, практики, представники громад, уряду та громадських організацій. Тісна співпраця кластеру у сфері енергетики допоможе не тільки вийти на зовнішні ринки суб'єктам кластер з метою збуту продукції, а й інвестувати кошти в удосконалення традиційних джерел енергії та можливості впровадження альтернативних джерел палива та енергетики.

Ефективність діяльності кластеру досягається визначенням чіткої ролі його учасників. Використовуючи досвід Польщі у формування кластерних об'єднань вважаємо, що найбільш оптимальними є наступні ролі у кластері:

- Лідер (Голова / Голова Президії кластеру);
- Аніматор (Голова Ради кластеру);
- Координатор (Голова суб'єкту, що координує кластер);
- члени кластеру (особа, інституції).

На основі проведеного дослідження та вивчення досвіду співпраці окремих осіб та інституцій у сфері енергетики та відновлювальної енергетики нами було

запропоновано створити кластер «ВІННИЦЬКИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ЦЕНТР» з наступною структурою:

1. Лідер, Аніматор - ГО «Вінницький регіональний центр з інвестицій та розвитку».
2. Координатор - ГО «Інститут соціально економічних та політичних ініціатив».
3. ТОВ «Енерго інвест»
4. ТОВ «Біо Терм»
5. ТОВ «Він-пелета»
6. ТОВ «Агробудтехнології»
7. Донецький національний університет, м. Вінниця
8. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету
9. Вінницький національний аграрний університет
10. Вінницький національний технічний університет
11. Об'єднання громад
12. Міжнародна компанія

Між усіма учасниками кластеру планується підписання меморандуму про створення кластеру ВДЕ і про співпрацю. Виходячи із нагальних проблем у сфері енергетики нами було визначено першочергові та деякі напрями роботи Вінницького енергетичного кластеру:

- 1) Відновлювальна енергія (ТОВ «Енерго інвест»):
 - гідроенергетика
 - променева енергія Сонця
- 2) Біоенергетика (ТОВ «Він-пелета», ТОВ «Біо Терм»)
 - виробництво енергії із біосировини
- 3) Біогаз (ТОВ «Агробудтехнології») - різновид біопалива – газ, який утворюється при мікробіологічному розкладанні метановим угрупованням біомаси чи біовідходів (розкладання біомаси відбувається під впливом трьох видів бактерій), твердих і рідких органічних відходів: на звалищах, болотах, каналізації, вигрібних ямах тощо.
 - когенерація виробництво теплової та електричної енергії;
- 4) Розробка та втілення соціальних проектів (ТОВ «Енерго інвест», ТОВ «Агробудтехнології»):
 - вуличне освітлення сільських населених пунктів за допомогою променевої енергії Сонця та малої гідроенергетики;
 - задоволення енергетичних потреб об'єктів соціальної інфраструктури;
- 5) Енергоаудит та аналітика ринку (ТОВ «Енерго інвест», ВНЗ);
- 6) Підготовка матеріалів по написанню інвестиційний проектів та бізнес-планування (ВНЗ).

По всіх напрямках роботи Вінницького енергетичного центру на різних етапах будуть залучатись всі учасники кластеру, для координації зусиль у досягненні максимального ефекту.

Крім того, нами було запропоновано перспективну модель функціонування Вінницького енергетичного кластеру (рис 1.), розробка та впровадження якої свідчить про перспективність проекту.

Функціонування такого роду кластеру має ряд не тільки економічних переваг, а й соціальні пріоритети. Нами було проаналізовано та згруповано ряд переваг, які планується отримати від діяльності Вінницького енергетичного кластеру, а саме:

- спільні зусилля для надання послуги по забезпеченню населення установ, підприємств, організацій електричною та тепловою енергією;
- відстоювання спільних інтересів;
- інформаційна підтримка учасників проекту;

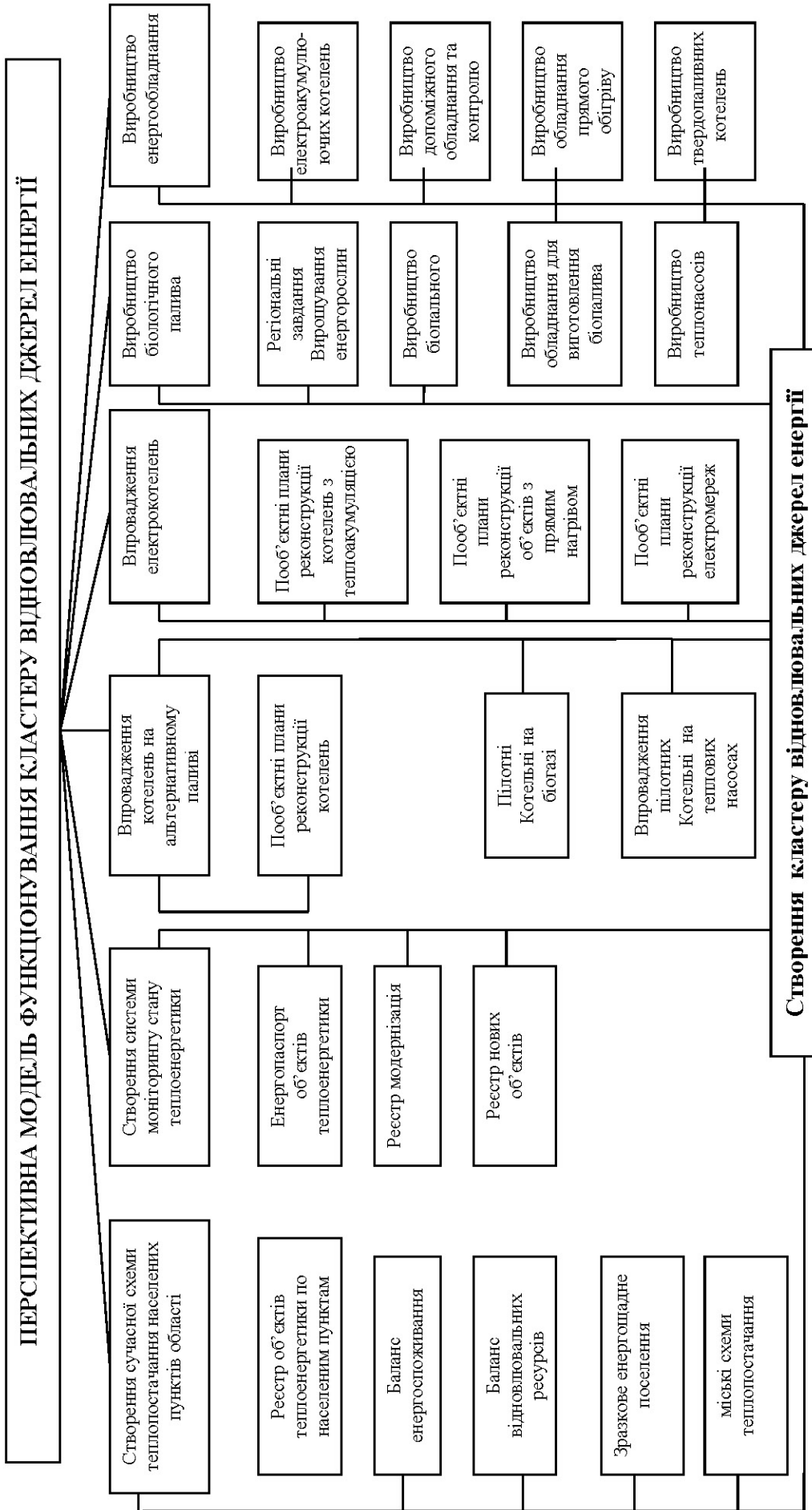

Рис. 1. Перспективна концептуальна модель функціонування кластеру відновлювальних джерел енергії Вінницького регіону

- спільні зусилля для надання послуги по забезпеченню населення установ, підприємств, організацій електричною та тепловою енергією;
- відстоювання спільних інтересів;
- інформаційна підтримка учасників проекту;
- розробка планів по розміщенню об'єктів;
- створення ринкових умов на енергетичному ринку шляхом стимулювання малого та середнього бізнесу до виробництва енергії у т.ч. альтернативної;
- вихід на зовнішні ринки учасників проекту;
- розширення бізнесу;
- залучення інвестиційних коштів, фінансування фондів;
- впровадження інновацій у сфері енергетики;
- соціальний ефект від реалізації проекту (створення робочих місць, освітлення, наповнення бюджетів усіх рівнів);
- екологічний ефект;
- відродження сільських територій;
- максимальне використання альтернативних джерел тепла та енергії;

Серед основних перешкод, які можуть вплинути на формування та ефективну діяльність енергетичного кластеру нами було виділено:

- бюрократична тяганина;
- недостатня обізнаність та не сприйняття населенням проектів, що можуть реалізуватись;
- монопольна диктатура на енергетичному ринку України;
- валютні коливання;
- не привабливість інвестиційного клімату тощо.

Висновки та перспективи подальших дослідження. Застосування всіх можливих видів співпраці та взаємодопомоги на сьогодні в Україні є необхідною умовою відродження виробництва, досягнення високого рівня економічного розвитку, підвищення ефективності інвестиційно-інноваційного розвитку регіону, соціальних стандартів, рівня та якості життя населення. Тісне співробітництво підприємців, громадських організацій, громад, органів місцевого самоврядування, а також ВНЗ на обмеженому географічному просторі для досягнення спільних цілей – це є умова, якій відповідає визначення кластера. Отож, можна стверджувати, що запропонований нами Вінницький енергетичний кластер відповідає всім основним критеріям кластеру та може бути успішно реалізований у Вінницькому регіоні для вирішення, в першу чергу, проблем енергетики, використання альтернативних та відновлювальних джерел енергії та тепла. Відновлювана енергетика, реалізована суб'єктами, зосередженими в об'єднаних структурах (кластерах), уможливить співробітництво з більшими суб'єктами, а також із зарубіжними фірмами. Кластери необхідно розглядати як знаряддя трансферу знань і досвіду, також побудова промислових і дослідницьких консорціумів, а співробітництво в цих рамках - це вже престиж для фірми і гарантія якості для її клієнтів. Вважаємо, що створення кластеру «Вінницький енергетичний центр» буде мати мультиплікативний ефект, сформує полюси росту навколо себе та стане поштовхом для формування інших кластерів у різноманітних сферах.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. The Cluster Initiative Greenbook: New Findings on the Process of Cluster-Based Economic Development. Режим доступу: <http://www.ivorytower.se/greenbook/general.html>
2. Войнаренко М.П. Механізми адаптації кластерних моделей до політико-економічних реалій України / М.П. Войнаренко // Світовий та вітчизняний досвід запровадження нових виробничих систем (кластерів) для забезпечення економічного розвитку територій: Матеріали конференції 1-2 листопада 2001р. – Київ: Спілка

економістів України, 2001.- С.25-33.

3. Michael E. Porter. Russian Competitiveness: Where Do We Stand?. Institute for Strategy and Competitiveness. Harvard Business School. U.S.-Russian Investment Symposium. Boston, Massachusetts 13 November 2003. – Режим доступу: http://www.isc.hbs.edu/pdf/CAON_Russia_2003_Harvard_Symposium_11-13-03_CK.pdf

4. Портер М. Кластеры и конкуренция. Новые программы для компаний, урядов и организаций / Майкл Портер // Местное самоуправление. – 2005. – № 2 (март-апрель). – С. 104-119.

5. Портер М. Международная конкуренция. – М.: 1993. – 418 с.

6. Спасів Н.Я. Кластер як імператив інвестиційної активності [Електронний ресурс] / Н.Я. Спасів, В.М. Хопчан, М.І. Хопчан // Ефективна економіка - №11. – 2010 – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=406>.

7. Федоренко В.Г. Концепція кластерної політики в Україні / В.Г. Федоренко, А.М. Тугай Бойко та ін. // Економіка та держава. – 2008. – № 11. – С. 5–15.

8. Стратегічні пріоритети та сучасні завдання розвитку реального сектору економіки України / Редкол.: Б.М. Данилишин (відп. ред.) та інші / РВПС України НАН України. – Черкаси: Брама-Україна, 2007. – 544 с.

9. Соколенко С.І. Кластер дає шанс / С.І. Солоненко // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 18. – С. 5.

10. Геєць В.М. Інноваційні перспективи України / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко. – Х. : Константа, 2006. – 272 с.

11. Янг Л. Э. Технопарки и кластеры фирм. – К.: Перу, 1995.-127с.